

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757
E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Nr. 045 Data: 30.05.2022

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Recomandări

cu referire la Proiectul hotărârii Guvernului Cu privire la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic pentru anul de studii 2022-2023

În conformitate cu anunțul privind consultarea publică a proiectului hotărârii Guvernului Cu privire la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic pentru anul de studii 2022-2023, Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități (AOPD) în calitate de Platformă activă în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități (63 organizații) a analizat documentul și vine cu unele propuneri de completare indicate mai jos.

Descrierea prevederilor legale care prezumă ajustarea proiectului documentului cu unele recomandări:

Potrivit Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități,

Articolul 24, Educația

4. Pentru a sprijini exercitarea dreptului la educație, Statele Părți vor lua măsurile adecvate pentru angajarea de profesori, inclusiv profesori cu dizabilități, calificați în limbajul mimico-gestual și/sau Braille, și pentru formarea profesioniștilor și personalului care lucrează la toate nivelurile educaționale. O astfel de formare va presupune cunoașterea problematicii dizabilității și utilizarea modalităților, mijloacelor și formatelor augmentative și alternative adecvate de comunicare, a tehnicilor și materialelor educaționale potrivite pentru susținerea persoanelor cu dizabilități.

Potrivit Legii nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

Articolului 32, Pregătirea profesională, ridicarea nivelului profesional și instruirea persoanelor cu dizabilități

(3). Statul, prin intermediul Ministerului Educației, altor autorități publice centrale și locale competente, garantează asigurarea persoanelor cu dizabilități cu material didactic și instructiv, inclusiv cu material pentru nevăzători (în sistem Braille), pentru slabvăzători (cu litere pronunțate), literatură în variantă sonoră, inclusiv cu sisteme auditive pentru învățarea în grup, asigurarea transpunerii în limbaj mimico-gestual pentru persoanele cu deficiențe de auz, în perioada pregătirii profesionale (inclusiv în perioada orientării, formării și reabilitării profesionale), a educației, instruirii și perfecționării, conform legislației.

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Conform Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014

Articolul 60, Condițiile de acces,

(6) Formarea profesională a persoanelor cu cerințe educaționale speciale se efectuează, conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor și Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor, în clasele de meserii din instituțiile de învățământ special și în cadrul învățământului profesional tehnic.

Astfel, ținând cont de aceste prevederi, AOPD, vine cu propunerea de a extinde numărul meseriilor/profesiilor Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor, în clasele de meserii din instituțiile de învățământ special și în cadrul învățământului profesional tehnic, cu următoarele specialități pentru persoanele cu dizabilități de auz:

- zidari;
- tencuitori;
- lucrători pe mașini tehnice;
- frizeri;
- bărbieri;
- manichiuristă;
- pedichiuristă;
- arhivari, etc.

Cu privire la calitatea învățământului, pentru progresul cunoștințelor a persoanelor cu deficiențe de auz, este obligatoriu a se folosi limbajul semnelor în procesul de instruire, în conformitate cu prevederile articolului 32 al Legii nr. 60, sus-menționat.

Platforma AOPD își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Cu respect,

Director executiv

Galina CLIMOV